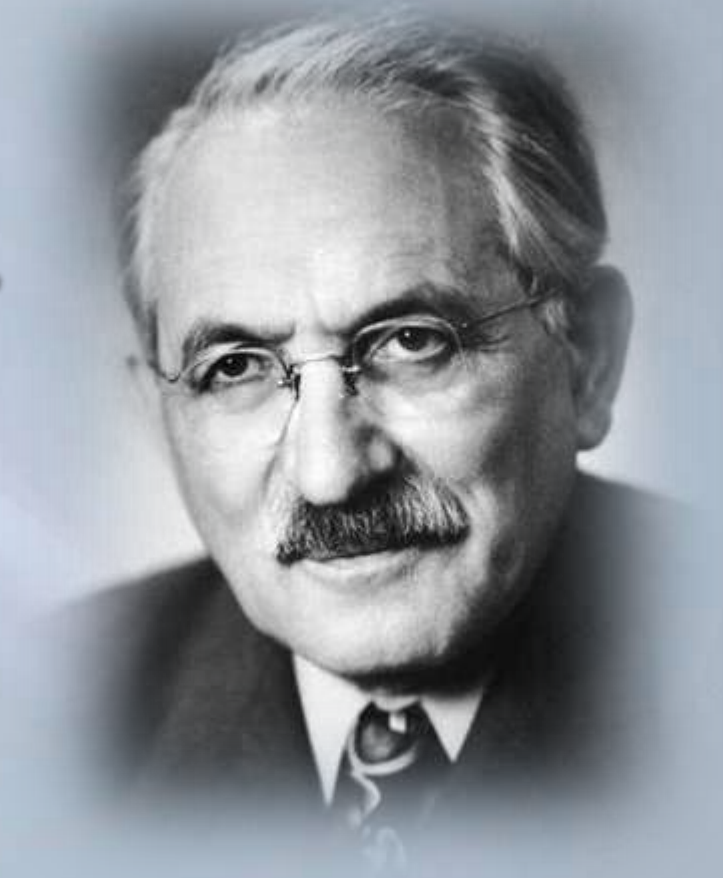




Рятівник людства

До 130-річчя
від дня народження
Зельмана-Абрахама Ваксмана



*Підготувала Біловус Г. А.,
завідувач сектору бібліотеки ВНМУ ім. М. І. Пирогова*

**Зельман Абрахам Ваксман –
професор, всесвітньо відомий вчений-
мікробіолог, чиє дитинство пройшло на
Вінниччині, а життя та наукова діяльність –
поза межами рідної батьківщини.**

**Його називали «благодійником людства» й
відносили до 100 найвидатніших людей світу.**



Зельман Ваксман народився 22 липня 1888 р. в єврейській родині у містечку Нова Прилука Бердичівського повіту Київської губернії (нині с. Нова Прилука Липовецького району Вінницької області).



Будівля Новоприлуцької школи,
де раніше був хедер

Батьки майбутнього вченого мріяли про хорошу освіту для сина. Саме тому Зельман вже з п'яти років відвідував хедер, де вивчав основи іудаїзму. Пізніше займався з приватними репетиторами, вивчав географію, історію, математику, російську, французьку та німецьку мови.

У фонді бібліотеки

Кучер В. О. Зельман Абрахам Ваксман / В. О. Кучер,
О. І. Роговий. – Вінниця : ІТІ, 2003. – 96 с.



Після невдалої спроби вступити до Житомирської гімназії Ваксман їде в Одесу, де згодом у 1910 р. екстерном закінчує гімназію. Розуміючи, що отримати університетську освіту в царській імперії «особам іудейського віросповідання» непросто, він, у пошуках кращої долі, переїздить до Америки.



Під час навчання в Одесі



У фонді бібліотеки

Кучер В. Зельман Абрахам Ваксман : жизнь, вдохновение, слава / В. А. Кучер. – Винница : Континент-Прим, 2005. – 388 с.

У 1915 р. З. Ваксман закінчив сільськогосподарський коледж Рутгерського університету, отримав ступінь магістра природничих наук і став громадянином США. Після закінчення Каліфорнійського університету отримує ступінь доктора філософії і у 1918 р. повертається в місто Рутгерс, з яким пов'язана вся його педагогічна і наукова діяльність.



Навчання у Рутгерському університеті

З.А.ВАКСМАН
АНТАГОНИЗМ
МИКРОБОВ
и
АНТИБИОТИЧЕСКИЕ
ВЕЩЕСТВА

У фонді бібліотеки

Ваксман З. А. Антагонизм микробов и антибиотические вещества / З. А. Ваксман ; пер. с англ. М. Г. Бражникова ; ред. Г. Ф. Гаузе. — Москва : Иностранная литература, 1947. — 392 с.

Свою наукову діяльність вчений присвятив дослідженням екології ґрунтових мікробів та взаємодії між ними, зокрема так званих грибків-актиноміцетів. Це захоплення принесло йому світову славу.



У фондi бібліотеки

Кучер В. У истоков антибиотикотерапии : жизнен. путь и науч. подвиг З. А. Ваксмана / В. А. Кучер, Ю. М. Мостовой. – Винница : ГKF, 2012. – 184 с.



У 1952 р. «за відкриття стрепто-
міцину, першого антибіотика,
ефективного при лікуванні
туберкульозу» З. Ваксман був
нагороджений Нобелівською
премією з фізіології та
медицини.

Перелік нагород Ваксмана великий та різноманітний. За видатні досягнення в області мікробіології йому були присуджені ступені Почесного доктора медицини, науки, сільського господарства університетів Льєжу, Страсбурга, Ієрусалиму, Афін, Мадриду, Страсбурга, Перуджі та ін. Він удостоєний звання члена Національної академії наук США і Французької академії наук. Його роботи відмічені численними призами та нагородами наукових товариств у США, Данії, Нідерландах, Канаді, Швеції, Туреччині та інших країнах світу.

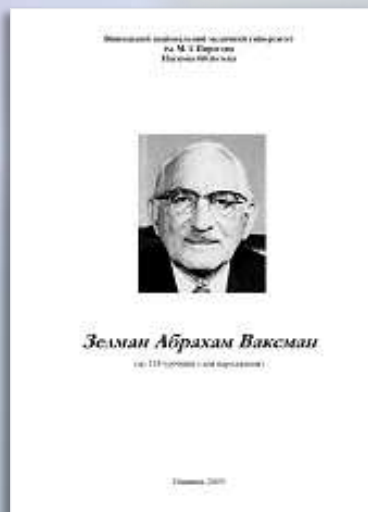
У фондї бібліотеки

Лазаренко В. Земля подільська викохала Нобелівського лауреата / В. Лазаренко. – Вінниця : Поділля-2000, 2003. – 92 с.



В останні роки життя Зельман Ваксман продовжував займатись дослідженнями, викладацькою та доброчинною діяльністю. На свої кошти заснував Фонд мікробіології, головною метою якого було фінансове підтримання розробок і публікацій у цій галузі. Разом із дружиною встановив стипендію для студентів-іммігрантів і дітей з сімей, які прибули в США з інших країн.

Помер відомий американський мікробіолог, виходець з України 16 серпня 1973 р. у Хайєнісі (Массачусетс).



У фонді бібліотеки

Зелман Абрахам Ваксман : до 115-річниці з дня народ. : [бібліогр. покажч.] / Б-ка ВДМУ ім. М. І. Пирогова ; уклад. : Л. І. Шпукал, Н. М. Струтинська. – Вінниця : [б. в.], 2003. – 12 с.

Періодичні видання у фонді бібліотеки ВНМУ ім. М. І. Пирогова

Дедишина Л. Автор стрептоміцину – подолянин / Л. Дедишина // Фармацевт. практик. – 2011. – № 10. – С. 56–57.

Кушнєрова М. О. Зельман Ваксман – видатний вчений, якому світ завдячує за відкриття стрептоміцину / М. О. Кушнєрова // Укр. пульмонол. журн. – 2013. – № 2. – С. 67–71.

Маринжа Л. Выдающийся благодетель человечества : [про З. Ваксмана] / Л. Маринжа // Здоров'я України. – 2008. – Лют. (№ 3). – С. 70–71.

Никберг И. Ученые и врачи евреи: вклад в мировую медицину / И. Никберг // Новости медицины и фармации. – 2014. – Окт. (№ 17). – С. 24–28.

Пухлик Б. М. Украинские корни великой истории : З. А. Ваксман, первооткрыватель стрептомицина / Б. М. Пухлик // Мистецтво лікування. – 2013. – № 6. – С. 65–66.

Пухлик С. М. З. А. Ваксман – великий мікробіолог ХХ століття : к 60-літтю застосування стрептомицина / С. М. Пухлик, М. А. Варешкіна // Одес. мед. журн. – 2006. – № 1. – С. 100–104.

Пухлик С. М. Открытие стрептомицина – историческая веха в химиотерапии туберкулеза / С. М. Пухлик, В. А. Кучер // Укр. хіміотерапевт. журн. – 2003. – № 2. – С. 3–9.

Роговий О. Зельман Абрахам Ваксман – єдиний з вінничан лауреат Нобелівської премії / О. Роговий // Вінниччина. – 2003. – 9 лип. – С. 5.

Роговий О. Нобеліат з Вінниччини : [про З. А. Ваксмана] / О. Роговий // Вінниччина. – 2013. – 14 серп. – С. 10.

Родінкова В. У Вінниці з'явиться вулиця Ваксмана : Нобелів. лауреат та благодійник людства провів тут дитинство та юність / В. Родінкова // Молодий медик. – 2016. – Січ. (№ 1). – С. 8.

Ротар Д. В. Зельман Абрахам Ваксман – великий вчений та один з найвидатніших благодійників людства / Д. В. Ротар // Актуальная инфектология. – 2015. – № 3. – С. 75–78.

Ходош Э. М. Зельман Ваксман – от черты оседлости до открытия стрептомицина / Э. М. Ходош // Клинич. антибиотикотерапия. – 2005. – № 5. – С. 53–55.

Циганков С. Зельман Ваксман – Нобелівський лауреат / С. Циганков // День. – 2007. – 9 черв.

Використані джерела:

Абліцов В. «Галактика "Україна". Українська діаспора: видатні постаті». – Київ : КИТ, 2007. – 436 с.

Винахідник антибіотику, що переміг туберкульоз або Як вінничанин Нобелівську премію отримав // Вежа : Вінниц. інформ. портал. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: [//bit.ly/2Dv6oYR](https://bit.ly/2Dv6oYR) (дата звернення: 25.06.2018), вільний. – Назва з титул екрана. – (Сторінку востаннє відредаговано 22.03.2018).

Зельман Ваксман [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: (дата звернення: 25.06.2018), вільний. – Назва з титул екрана. – (Сторінку востаннє відредаговано 22.03.2018).

Пухлик Б. М. Наш великий земляк Зельман Абрахам Ваксман / Б. М. Пухлик // Мистецтво лікування. – 2007. – № 6. – С. 92–95.

Пустіва В. Автор стрептоміцину – подолянин / В. Пустіва // Аптека Галицька. – 2003. – № 20. – С. 27.

Використані фото взято з сайту <https://vezha.vn.ua/vynahidnyk-antybiotyku-shho-peremig-tuberkuloz-abo-yak-vinnychanyn-nobelivsku-premiyu-otrymav/>